

Slimmer werken en sociale innovatie

Subtitel: Integrale organisatievernieuwing
Auteur: Peter Oeij, Luc Dorenbosch, John Klein Hesselink en Fietje Vaas
ISBN: 97 890 593 157 09
Uitgever: Boom Lemma, Den Haag

Wikipedia stelt: sociale innovatie is een vernieuwing van de wijze waarop het werk in ondernemingen is georganiseerd, en wel op een zodanige wijze dat zowel arbeidsproductiviteit als kwaliteit van de arbeid daarmee gebaat zijn ...

Niet echt een inspirerende tekst die je direct aan het innoveren zet. En zo begin ik dit boek ook te lezen. Al bladerend zie ik de bekende rijtjes met cijfers de revue passeren. Toch maar lezen. Dan de verrassing. De auteurs hebben een heel frisse kijk op organiseren. Ze zeggen: 'Zorg dat medewerkers het *Yes we can*-gevoel krijgen.' Of: 'Als je vindt dat het beter kan, doe het dan.' Ze geven daarbij theoretische handreikingen én handvatten om innovaties in te voeren. Dat is mooi, maar wat is nu zo innovatief aan innovaties? Veranderen en verbeteren van organisaties doen we immers al zolang die bestaan.

Managersperspectief

Het boek is door wetenschappers geschreven vanuit het perspectief van de manager. Dus veel bladzijden voor een theoretisch kader. Daarin worden managementparadoxen, paradoxale doelen, bedrijfskundig beleid, HRM-beleid dat mensen mobiliseert en arbeids- en psychologische relaties geïntegreerd. Dat is een mond vol begrippen, maar goed te lezen en verhelderend zonder te simplificeren. Knap werk. Hun onderzoek. Dat geeft opmerkelijke aanwijzingen. De meeste organisaties blijken sociaal te innoveren op de aspecten strategische oriëntatie, product-marktverbetering en slimmer organiseren. In minderheid op flexibel werken. Ten slotte is er nog het vernieuwen van de arbeidsrelatie van hiërarchisch/collectief naar non-hiërarchisch/geïndividualiseerd. Als organisaties deze aspecten integraal innoveren, wordt het effect des te sterker.

Vertaling noodzakelijk

Na theorie en onderzoek is het tijd voor de praktijk. Hoe doe je het? De auteurs schotelen de manager gelukkig geen *quick fix* voor. Integendeel, ze honoreren de complexiteit van veranderen en de tijd die er voor nodig is. Tijd voor waarnemen, voor regelmatige reflectie, voor analyse. De quick scan 'Kan het slimmer' kan helpen om het meervoudig perspectief te gebruiken. Kort en goed, het is een verhelderend boek dat wel vertaling nodig heeft voor een gemiddeld or-lid.

Het nieuwe werken ontrafeld

Subtitel: Over Bricks, Bytes & Behaviour
Auteur: Ruurd Baane, Patrick Houtkamp en Marcel Knotter
ISBN: 97 890 232 458 58
Uitgever: Van Gorcum, Assen

Het Nieuwe Werken passeert de laatste maanden regelmatig mijn leestafel en laptop. Begint het aan een kleine hype of wordt het begrip langzaam gemeengoed. Vijftien jaar geleden werd ik er al mee geconfronteerd. De eerste flexplekken deden toen hun intrede in het kenniscentrum van de Belastingdienst. Niet iedere medewerker was ervan gecharmeerd. 'Weer een bezuiniging', werd er gemopperd. Het reserveren van plekken liep ook niet lekker. Daar liep ik dan met mijn laptop en mijn ziel onder de arm!

Romantische associaties

Het nieuwe werken kan ook romantische associaties oproepen. Altijd en overall werken, waar en wanneer je maar wilt. Internet maakt het mogelijk. De nieuwe or-site Mzeg.nl bloggen vanuit Starbucks in New York. De rekeningen even overschrijven in Moskou. Het volgende hoofdstuk schrijven onder de Toscaanse zon. Heerlijke dromen. Voor de meeste loonslaven onder ons zal het blijven bij een dagje thuiswerken, de onrust van onderweg inloggen en de neurose van 24/7-communicatie. Op de achterkant belooft het boek verandering te brengen in het ontbreken van betrouwbare informatie over dit schimmige en hardnekkige fenomeen en het effect ervan op bedrijfsvoering. Ik word direct nieuwsgierig, maar wat een tegenvaller. Kort gezegd komt de inhoud neer op het volgende. 'Je kunt je als organisatie niet onttrekken aan het nieuwe werken, maar vraag ons niet wat het daadwerkelijk oplevert.' Dit wordt natuurlijk wel goed onderbouwd. Het is niet voor niets een onderzoeksopdracht die de auteurs voor de respectabele Stichting Management Studies hebben uitgevoerd.

Net iets te vroeg

Het boek geeft veel voorbeelden die illustreren welke nieuwe werkvormen er ondernomen zijn. Lessen worden getrokken, successen geanalyseerd. Heel gedegen allemaal. Maar aan het eind ben ik nog niet heel veel wijzer geworden. Eigenlijk is het een studie die te vroeg komt. De echte veranderingen zullen de komende jaren blijken.

Reacties zijn welkom en kunt u mailen naar: or-informatie@kluwer.nl